אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת לד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י' אדר תרס"ו - יפו
נמען: ועד המושבה רחובות

הרב קוק שמע שמתכוננים להציג תיאטרון בפורים במושבה, ומוחה בכאב: בזמן שדם רבבות יהודים נשפך בפוגרומים ברוסיה, ואחיותינו חוללו, אין זה ראוי להתענג במחזות. הרב קוק מבקש מהוועד להודיע זאת למארגנים, ומקווה שיחדלו מכך מרצונם.

עיקרי הדברים

- אחריות יושבי ארץ ישראל לגורל העם.
- התנגדות לתיאטרון בעת צרה.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] והוא אינו חלק מלשון האגרת.

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], יו"ד[4] אדר תרס"ו[5].

לכבוד הועד הנכבד במושבה רחבות ת"ו.

שלו'[6] וברכה.

אבן מעמסה [אבן כבדה (זכריה יב, ג)] מונחת על לבבי, אומר לנפשי אשיחה מעט וירוח לי. [על פי איוב לב, כ] ידיעה קבלתי זה לא כבר, שעושים הכנה במושבה לתיאתר [להצגת תיאטרון] בימי פורים הבע"ל[7]. האמת אגיד לכבודם, אחי היקרים, שכרעם בגלגל [כרעם בגלגל השמים (תהלים עז, יט)] הלמו [הכו] הדברים הללו את מוחי ולבבי. כמעט שאיני מאמין אם יש בהם אמת ממשית. היתכן הדבר, שבמושבה בארץ ישראל, המקום שמפה אנחנו חייבים להראות את הדופק, את כח החי והמרגיש של לב האומה, ימצא עוד איש מישראל שלא יבוש גם להעלות על הדעת, שבעת כזאת, שדמי רבבות אחינו האהובים, שנשפכו כמים ברחבות ובשוקים, [בפוגרומים ברוסיה בשנים תרס"ה-תרס"ו (1905-1906)] עוד טרם הודחו מבית מטבחם, [עוד לא נשטפו ממקום שחיטתם] בעוד לא הספיק להתהפך ללובן אודם לחיינו מבושת פנינו, [האודם שבלחיינו מבושה עוד לא התחלף ללובן] המרתיח כסיר את דם לבבנו, על חילול כבוד אחיותינו העדינות, בידי עם נבל, אשר בשר חמורים בשרו [על פי יחזקאל כג, כ] ולב נמר לבבו, ועוד טרם היתה הרוחה לרבבות ולאלפים מאחינו האהובים, שלבבנו הומה אליהם והנם עודם בין הפטיש והסדן, [בין הפטיש לסדן, במצוקה] ודי יודע עד מתי, עד אנה, ולבבנו הה יחזק מסלע, [על פי ירמיהו ה, ג] ולא נדע בושת להראות לכל העולם, שהננו אכזרים יותר מיעינים במדבר, [מבנות יענה, שהן אכזריות לבניהן (איכה ד, ג)] - ובמנוחת לבב נתקבץ יחד ונתענג על מחזה של תיאתראות. הה מה

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 יו"ד - יורה דעה
5 תרס"ו - השנה תרס"ו (1905/1906)
6 שלו' - שלום
7 הבע"ל - הבא עלינו

אמולה לבתי... [מה חלש לבי (יחזקאל טז, ל)] כשל כח עטי מלהוציא אל הפועל את כוס החמה, [כוס הכעס (ישעיהו נא, יז)] אשר שותה רוחי. אחת היא נחמתי, שלא אאמין בשום אופן שכה יהיה. יודע אנכי היטב את אחי הנכבדים אשר ברחבות, יודע אנכי את מעלת נפשם ועדינות רגשותיהם, אולי עבר איזה רעיון מתעה, איזה צל מעיב, על לב אחדים, גם המה אקוה ישובו ונחמו, ולא ידאיבו את לבב אחינו המתמוגגים ביגונם [הנמסים מרוב צער] בעת צרה ליעקב, [ירמיהו ל, ז] אשר על אחת כמדקרות חרב יחשב לו עכשו ביותר קול המולה של חבר עליזים, [חבורה של שמחים (על פי ירמיהו טו, יז)] בהיותה שלא כרוח ישראל ולא כדת של תורה.

לכבודכם החביב, לאהבתכם העמוקה בלבבי, אבקשכם אחים אהובים, שתודיעו גלוי את דברי אלה לאחינו אלה העסוקים בהכשר המחשבה הזאת, שכבוד היא לשבת ממנה, [שכבוד הוא להימנע ממנה] ואקוה שבקורת רוח וברגש גאון וכבוד יחדלו ממנה.

וצור ישראל יאזרנו בגבורה ויעטרנו בתפארה, ומהררי יהודה ישיב לנו אורו וישעו, ונהיה אנחנו יושבי ארץ חמדה מבשרי שלו' ומרעיפים טל של תחיה על פזורי עמנו, הנדכאים בארצות אויביהם, ובימין ד' רוממה ישראל יעשה חיל. [על פי תהלים קיח, טז ובמדבר כד, יח]

אוהבם הנאמן, חותם בברכה ורב כבוד, אסיר תקות ישועת עמנו על אדמת קדשנו האהובה והברוכה במהרה בימינו בקרוב,

אברהם יצחק ה"ק הנ"ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳